

January 20, 1959

Code Message No. 803 from Ambassador Milnikiel in London to Winiewicz

Citation:

"Code Message No. 803 from Ambassador Milnikiel in London to Winiewicz", January 20, 1959, Wilson Center Digital Archive, *Polskie dokumenty dyplomatyczne 1959* (Warszawa: Polski Instytut Spraw
Mie

dzynarodowych, 2011), Document #26, pp.45-46. Translated by Jerzy Giebułtowski.
<https://wilson-center-digital-archive.dvincitest.com/document/209017>

Summary:

Milnikiel writes to Winiewicz regarding a conversation between Milnikiel and British Deputy foreign secretary O'Neill. O'Neill does not think the Rapacki Plan should currently be brought up in light of the broader proposals on Germany.

Credits:

This document was made possible with support from Carnegie Corporation of New York (CCNY)

Original Language:

Polish

Contents:

Original Scan
Translation - English

20 stycznia

26

2) Sprawa ta jest dla nich zagadkowa i bardzo dziwna.

3) Pragnie mnie poinformować, że nie zgadza się na jakikolwiek eksport do krajów Paktu Warszawskiego tego rodzaju artykułów. W czasie dyskusji wykazałem, że:

1) Plk Dęga działał legalnie i zgłosił zapytanie do właściwych władz i pod tym względem nic nie można mu zarzucić.

2) Nie ma więc powodu do zdziwienia i zagadkowości.

3) O ile pamiętam, istnieją dotychczas oferty na nabycie angielskich samolotów wojskowych – a więc zastrzeżenia o sprzedaży do nas nie są znów tak silne.

Uwagi jego przekażę odpowiednim czynnikom. Moja uwaga – wydaje się, że wydanie zlecenia plk. Dędze nabycia wzorów umundurowania i broni, włączając samoloty i nawet czołgi, jeśli nie było uzgodnione – nie należało do szczęśliwych. Strona angielska mogła to bowiem błędnie interpretować. Zapytajcie – jak to wygląda w naszym sztabie i co oni o tym wiedzą i mówią.

Szczegóły kurierem.

/-/ Milnikiel

AMSZ, ZD 6/77, w. 62, t. 917

26

20 stycznia, szyfrogram ambasadora w Londynie:
brytyjskie opinie na temat planu Rapackiego

Ściśle tajne!
P i l n a

Szyfrogram Nr 803
z Londynu, nadany 20.1.59 g. 21.00

Winiewicz

Wiceminister FO O'Neill wezwał mnie 20 stycznia. Nawiązał do mej wizyty z aide-mémoire odnośnie planu Rapackiego z 11.12.58.

45

Jego stanowisko:

1) W okresie między złożeniem aide-mémoire a dniem dzisiejszym zaszły wypadki, które prześcignęły („overtaken”) plan Rapackiego. Jest to sprawa Berlina i pakt pokoju, zgłoszone przez ZSRR.

2) Rząd W. Brytanii w nocy swej z 31.12.58 r. wyraża zgodę nie tylko na przedyskutowanie sprawy Berlina, ale sprawy bezpieczeństwa Europy.

3) Negocjacje, jeśli będą miały miejsce, pokryją znacznie szersze zagadnienia niż wysuwane przez plan Rapackiego – obejmują bowiem sprawę bezpieczeństwa Europy i rozwiązanie sprawy Niemiec.

4) Podjęcie dzisiaj dyskusji nad planem Rapackiego mogłoby doprowadzić do niezamierzonych komplikacji, zwłaszcza w świetle ogłoszonych szerokich propozycji.

Moja odpowiedź:

1) Dziękuję za udzielenie mi odpowiedzi, którą niezwłocznie przekażę memu rządowi.

2) Z jego wywodów wnioskuję, że rząd W. Brytanii uważa, że wobec wysunięcia szerszych propozycji odnośnie Niemiec nie należy obecnie dyskutować planu Rapackiego, czy tak? Odpowiedź: tak.

3) Rozumiem, że plan Rapackiego jest nadal aktualny, ale rząd W. Brytanii uważa, że istnieją bardziej generalne koncepcje, i dlatego woli w tym momencie nie zajmować stanowiska w tej sprawie. Czy tak? Odpowiedź: Rząd W. Brytanii obecnie myśli o szerszych rozwiązaniach.

4) Nadmieniałem, że w moim prywatnym przekonaniu problem dezatomizacji, a więc plan Rapackiego, będzie zawsze aktualny, niezależnie od sprawy Berlina czy też zjednoczenia Niemiec.

5) Uważam, że strona brytyjska w obecnym momencie uchyla się od dyskusji nad meritum planu Rapackiego i z uwagi na inne propozycje wstrzymuje się od zajęcia stanowiska odnośnie naszego planu Rapackiego.

Czy wnioskuję słusznie? Odpowiedź: tak, to jest właśnie tak.

Rozmowa trwała około pół godziny, przy czym każde słowo było wyjątkowo ważne i była ona bardzo ciężka. Mnie chodziło o doprowadzenie do tego, że plan Rapackiego istnieje nadal. Z przebiegu rozmowy wynika w konsekwencji, że plan Rapackiego odłożono wobec innych propozycji. Formalnie nasza propozycja istnieje nadal – a o to nam przecież chodzi.

/-/ Milnikiel

AMSZ, ZD 6/77, w. 62, t. 917

26

January 20, code message from the ambassador in London:
British opinions on the Rapacki Plan

□□Top secret
Urgent

Code message No 803
from London, transmitted on Jan. 20, 1959, 21.00 hrs

Winiewicz

Deputy foreign secretary O'Neill summoned me on January 20. He referred to my visit with aide-mémoire regarding the Rapacki Plan of Dec. 11, 1958.

His position:

1)□In the period between submitting the aide-mémoire and today, there were events that have overtaken the Rapacki Plan. This is a matter of Berlin and of a peace pact, submitted by the USSR.

2)□The government of G. Britain in its note of Dec. 31, 1958, expresses consent not only to the already discussed issue of Berlin, but also to the issues of European security.

3)□Negotiations, should they take place, will cover far broader issues than those put forward in the Rapacki Plan, as they include European and the resolution of the German question.

4)□Taking up discussion on the Rapacki Plan today could lead to unintended complications, especially in light of the publicized broad proposals.

My reply:

1)□Thank you for your reply, which I shall transmit it to my government without delay.

2)□From his words I infer that the government of G. Britain believes that in view of broader proposals regarding Germany, the Rapacki Plan should not be discussed now, should it? Answer: yes.

3)□I understand that the Rapacki Plan is still on, but the government of G. Britain believes that there are more general conceptions, and that is why it prefers not to take a position on this matter at the present moment. Yes or no? The government of G. Britain is currently contemplating broader solutions.

4)□I added that in my private opinion, the problem of denuclearization, that is the Rapacki Plan, will always be up-to-date regardless of the matter of Berlin or reunification of Germany.

5)□I believe that the British side, at the present moment refrains from discussion of the merits of the Rapacki Plan and in view of other proposals it refrains from taking a position on our Rapacki Plan.

Are my conclusions correct? Answer: yes, precisely.

The conversation went on for about half hour, with each word carefully weighed and it was very hard. What I wanted to achieve was to make sure that the Rapacki Plan is on the agenda. From the course of the conversation it follows, in consequence, that the Rapacki Plan was put aside in view of the other proposals. Formally, our proposal still exists, and that is what we want, after all.

□□□□□□□□□□/-/ Milnikiel

AMSZ, ZD 6/77, w. 62, t. 917